

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	27489 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27489
Назва ОП	Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кіцак Тарас Миколайович, Войціцька Катерина Миколаївна, Заїка Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.10.2020 р. – 07.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/09/zviti_pro_samoocinyuvannya_opp_publichne_upravlinnya_ta_administruvannya_9e861.pdf

Програма візиту експертної групи https://sspu.edu.ua/images/2020/11/programa_pua_dfd53.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма є актуальною та враховує сучасні вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів. ОП «Публічне управління та адміністрування» відповідає критеріям акредитації. Цілі програми корелюються із Стратегією розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на 2020-2030 роки. Освітня програма відповідає потребам усіх стейкхолдерів. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам. Викладацький склад має високий рівень кваліфікації. Стейкхолдери підтвердили актуальність даної ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Активна співпраця із стейкхолдерами в контексті формування та реалізації ОП. Прозора та публічна процедура добору НПП. Наявність у НПП публікацій у виданнях, які включені до баз Scopus та Web of Science. Відповідність усіх викладачів програми за академічною кваліфікацією. Викладачі і здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до матеріально-технічної та інформаційної бази університету. Наявна платформа для дистанційного навчання (Moodle), що активно використовується студентами та викладачами, електронна бібліотека та сайт. Використовується анкетування здобувачів ОП, НПП, роботодавців, що є важливим інструментом внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. Розроблення та популяризація принципів академічної доброчесності. Активна робота бібліотеки щодо забезпечення доступу до відкритих джерел інформації та запровадження новітніх методів навчання.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Необхідно забезпечити розширення переліку варіативних дисциплін та удосконалення механізму їх вибору на рівні вищої освіти «магістр». Невідповідність ПРН у матриці ОП та робочих програмах дисциплін. Рекомендується чітко формулювання програмних результатів навчання та більш системний підхід до виявлення відповідності освітніх компонентів результатам навчання. Рекомендовано активніше залучати здобувачів до розробки та перегляду освітніх програм. Рекомендовано звернути увагу на посилення академічної мобільності та визнання результатів неформальної освіти. Рекомендовано у разі розширення штату науково-педагогічних працівників залучати до роботи на кафедрі докторів наук і докторів філософії (кандидатів наук) з державного управління чи з публічного управління та адміністрування. Для забезпечення об'єктивності екзаменаторів рекомендовано проводити підсумковий контроль у формі комп'ютерного тестування. Рекомендуємо здійснювати на регулярній основі анонімні опитування у контексті умов проживання у гуртожитках, умов навчання, виникнення конфліктних ситуацій. Рекомендовано у вкладці «Вступ» на сайті ЗВО додати інформацію щодо особливості та унікальності ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма (ОП) за своєю метою є релевантною до Стратегії розвитку Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на 2020-2030 роки, яка затверджена наказом ректора від 27 квітня 2020 року № 178 (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/strategiya_b57d5.pdf) та зокрема стратегічним цілям розвитку Університету на 2020-2030 роки (п. 7 розділу I «Концептуальні засади Стратегії розвитку Університету» Стратегії). Цілі ОП у тексті освітньої програми чітко не виокремлені, проте її мета – «підготовка фахівців здатних професійно розв'язувати проблеми та вирішувати завдання стратегічного та поточного управління публічною сферою на регіональному рівні, регулювання її функціонуванням, що передбачає застосування професійних компетентностей в сфері публічного управління і адміністрування на державному та регіональному рівнях» відповідає місії та стратегії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (далі – СумДПУ).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час експертизи та в ході зустрічей із стейкхолдерами (Ю.Гладенко – департамент культури Сумської ОДА; О.Есманов – Держаудитслужба в Сумській області; А.Рябуха – Державна служба якості освіти у Сумській області) встановлено, що при розробці ОП були враховані позиції та потреби заінтересованих осіб (здобувачі вищої освіти, академічна спільнота та роботодавці). Зокрема на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування СумДПУ у січні 2020 року (протокол №5), яке відбувалось за участі стейкхолдерів було обговорено шляхи оновлення ОП на 2020 рік та ухвалено рішення стосовно змісту освітніх компонентів з урахуванням позицій усіх заінтересованих осіб. Зокрема, за пропозиціями роботодавців до ОП було запроваджено нові освітні компоненти (ОК) – «Стратегічне планування розвитку ОТГ» і «Маркетинг територій». Крім того про врахування позицій роботодавців свідчать протоколи засідань ради роботодавців від грудня 2017 року та від червня 2019 року, а також результати анкетування роботодавців.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Загалом цілі ОП та програмні результати навчання (ПРН) відображають тенденціям розвитку спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та ринку праці, зокрема децентралізації системи державної влади, перерозподілу повноважень від місцевих органів виконавчої влади (обласних і районних державних адміністрацій) до органів місцевого самоврядування, зокрема новоутворених об'єднаних територіальних громад. До освітніх компонентів, які тематично відображають наведені тенденції можна віднести «Стратегічне планування розвитком об'єднаних територіальних громад», «Публічне управління регіонами та територіями» та ін. Для посилення регіонального контексту, зокрема для врахування стратегічної цілі «3. Розвиток людського капіталу (підвищення адаптивності населення до ринку праці, підвищення активності та соціальної активності мешканців, удосконалення системи регіонального управління)» Плану перспективного розвитку Сумської області 2019-2021 рр. в оновленій у 2020 році ОП були додані окремі програмні результати навчання (ПРН), зокрема «РН-6. Уміти визначати, оцінювати й обґрунтовувати пріоритетні напрями стратегічного розвитку на різних рівнях публічного управління та адміністрування», який забезпечується обов'язковою ОК «Стратегічне планування розвитком ОТГ» (ПРУ-2). Крім того в оновленій ОП додано освітню компоненту «Маркетинг територій», яка посилює регіональний контекст ОП. Під час зустрічей експертної групи з гарантом ОП та представниками академічної спільноти з'ясовано, що при формуванні оновленої ОП врахований досвід окремих європейських країн (без зазначення конкретних назв закладів вищої освіти (ЗВО) зарубіжних країн), а також вітчизняних ЗВО. Також під час резервної зустрічі ЕГ з'ясувала у доцента Омеляненка В.А. що йде мова про центральноевропейські країни та країни Балтії, проте ЕГ не отримала чіткої відповіді що саме було запозичене та в якому обсязі. Крім того з'ясовано, що зазначена у ВСО ОП співпраця профільної кафедри з Люксембурзьким центром економічних реформ не закріплена чинним договором про співпрацю (термін договору про співпрацю закінчився і не пролонгований).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Оновлена ОП була затверджена рішенням Вченої ради СумДПУ від 27.04.2020 р. (протокол №10), а, через чотири місяці (04.08.2020 р.), наказом Міністерства освіти і науки України № 1001 – Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування (далі - Стандарт). Тому сьогодні СумДПУ здійснюється робота щодо приведення ОП до вимог Стандарту. Зокрема на сайті СумДПУ (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/11/proekt_opp_281_ctandart_pua_2020_f457f_edod7.pdf) розміщений проект нової ОП та триває збір пропозицій стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Активне залучення стейкхолдерів (здобувачі вищої освіти, академічна спільнота та роботодавці) до процесів формування та реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недостатньо враховано досвід зарубіжних закладів вищої освіти, а також вітчизняних ЗВО, які мають значний досвід у підготовці магістрів публічного управління та адміністрування (раніше - магістрів державного управління). Також варто було б чіткіше визначити особливості ОП (унікальність) з огляду на конкуренцію на ринку освітніх послуг (у м. Суми ще два ЗВО здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»). У результаті спілкування із стейкхолдерами, зокрема із А. Рябухою (керівник Державної служби якості освіти у Сумській області), а також зважаючи на значний досвід СумДПУ у підготовці педагогічних кадрів, експертна група (ЕГ) рекомендує ЗВО розвивати напрям підготовки магістрів публічного управління та адміністрування з орієнтацією на органи управління освітою. Для реалізації цього напрямку доцільно доповнити каталог вибіркових дисциплін освітніми компонентами, пов'язаними з публічним управлінням у сфері освіти на регіональному та місцевому рівнях.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП загалом відображає тенденціям розвитку спеціальності, враховує регіональний контекст, а також сформована з урахуванням досвіду вітчизняних та зарубіжних ЗВО щодо підготовки магістрів публічного управління та адміністрування. Водночас експертною групою виявлено окремі недоліки, які не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП становить 90 кредитів ECTS, що відповідає вимогам абзацу першого частини п'ятої статті 5 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, а також Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 р. № 1001. Обсяг дисциплін за вибором становить 23 кредити ECTS, що становить 25,5% та відповідає вимогам пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Ознайомившись із змістом ОП, навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін, завантаженими до ВСО та в систему Національного агентства (<https://office.naq.gov.ua/>) ЕГ встановила невідповідність між ОП та робочими навчальними програмами дисциплін в частині забезпечення програмних результатів навчання (ПРН). Повна відповідність ПРН, визначених освітньою програмою та наведених у матриці є лише щодо двох освітніх компонент – ОК1 і ОК6. В робочих програмах інших десяти обов'язкових ОК виявлено невідповідності ПРН, зазначених у матриці. Крім того ОК3 «Економічна політика» відповідно до матриці забезпечує 15 з 16 програмних результатів, серед яких є такі, які, змістовно (тематично) не відображені у робочій програмі (наприклад «РН-10. Знати основні засади національної безпеки в межах професійної компетенції»). Окрім того ЕГ встановила, що оновлена ОП, яка завантажена до ВСО застосовується для вступників 2020 року, а вступники 2019 року (ті, хто завершує навчання у грудні 2020 року) навчаються за ОП, яка була затверджена ще у 2018 році та яка отримала умовну акредитацію (рішення від 23.12.2019 р., протокол №17). Також з'ясовано, що ОП 2020 року, яка завантажена до Відомостей про самооцінювання буде змінена відповідно до вимог чинного Стандарту. Таким чином, ОП 2020 року буде чинною лише кілька місяців та не застосовується для навчання здобувачів вищої освіти, які завершуватимуть навчання у грудні 2020 року.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Загалом зміст оновленої ОП, вказана мета та програмні результати навчання відповідають предметній області спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Зокрема до предметної області спеціальності можна віднести такі ОК: «Державне та регіональне управління в зарубіжних країнах», «Стратегічне планування розвитку об'єднаних територіальних громад», «Публічне управління у сфері національної безпеки», «Публічне управління регіонами та територіями», «Технології публічного управління». Однак при аналізі робочих програм освітніх компонентів експертною групою встановлені певні невідповідності. Зокрема зміст дисципліни «Інституційні основи публічного управління» не відповідає її назві, оскільки в ній змістовно (тематично) охоплені правові основи публічного управління та окремі елементи антикорупційної політики. Окрім того, на думку ЕГ вказана дисципліна більше відповідає бакалаврському рівню (вивчення «основ»), а не магістерському (вивчення «актуальних проблем застосування»). Окрім того робочі програми деяких освітніх компонентів (наприклад «Маркетинг територій») містять у списку літератури джерела, які опубліковані значно пізніше, аніж дата затвердження кафедрою робочої програми.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Навчальний план підготовки магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», затверджений Вченою радою СумДПУ 27.04.2020 р. (протокол №10) передбачає вибір здобувачами п'яти навчальних дисциплін загальним обсягом 23 кредити ECTS, що відповідає вимогам законодавства про вищу освіту. Чинне Положення про вільний вибір навчальних дисциплін у СумДПУ, затверджене Вченою радою СумДПУ 24.02.2020 р. (протокол 8) визначає, що здобувачі освітнього ступеня «магістр» повинні обрати усі вибіркові дисципліни до 15 вересня першого року навчання. На сайті СумДПУ (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/kataloh-vybirkovykh-dystsyplin>) наведено каталог вибірових дисциплін, який затверджено Вченою радою СумДПУ 31.08.2020 р. (протокол №1), де перелічені освітні компоненти із зазначенням кафедри та обсягу у кредитах. В окремих файлах за дисциплінами наведена інформація щодо короткого опису змісту дисципліни та спеціальності «для якої пропонується вивчення дисципліни», при цьому для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» наведено лише п'ять дисциплін (№№ 79-83 каталогу)! Під час зустрічі ЕГ із здобувачами освіти з'ясовано, що в СумДПУ реалізується практика вибору здобувачами дисциплін, зокрема вибір вони здійснюють один раз упродовж перших двох тижнів навчання, а кафедра надає їм необхідні рекомендації. Випадків обрання дисциплін з іншої спеціальності здобувачами ОП «Публічне управління та адміністрування» не було.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Освітня програма та навчальний план спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» передбачають проходження здобувачами освіти виробничої (експертно-аналітичної) практики обсягом 9 кредитів ECTS. Експертна група проаналізувала надані накази ректора СумДПУ про проходження практики (№ 498ст від 30.08.2019, № 679ст від 01.10.2019 р. і № 632ст від 30.09.2020 р.) та з'ясувала, що здобувачі пройшли практику переважно в органах державної влади, органах місцевого самоврядування та комунальних установах, що дозволило здобути їм компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Відповідно до згаданих наказів ректора СумДПУ, керівниками практики призначались науково-педагогічні працівники кафедри. Наявність сталих місць практики (наприклад Управління Північно-Східного офісу Держаудитслужби в Сумській області та ін.) свідчить про дієву співпрацю СумДПУ із стейкхолдерами, зокрема в частині забезпечення здобувачів можливістю здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Проаналізувавши робочу програму «Виробнича практика (експертно-аналітична)» ЕГ встановила, що розподіл методистів та студентів-практикантів СумДПУ проводить згідно з угодами, укладеними між університетом і базовими закладами та відношеннями щодо проведення практики. Окрім того, під час зустрічі з науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти підтверджено інформацію щодо використання практико-орієнтованих форм занять: тренінги, ділові ігри, вирішення практичних кейсів тощо. Зі сторони здобувачів освіти зауважень щодо практичної підготовки не було.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Під час інтерв'ювання зі здобувачами ОП «Публічне управління та адміністрування» магістерського рівня ЕГ з'ясувала, що вони демонструють достатнє володіння соціальними навичками (soft skills): вміння переконувати, лідирувати, міжособистісне спілкування, ведення переговорних процесів, ерудованість, креативність тощо. У освітній програмі передбачене набуття здобувачами таких компетентностей, які, на думку ЕГ, дозволяють формувати соціальні навички: «ЗК-7. Здатність працювати в команді та автономно, навички міжособистісної взаємодії», «ФК-4. Здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування», «ФК-7. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання» та ін.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» на сьогодні відсутній. Проте, у Відомостях про самоцінювання (ВСО) освітньої програми (п.3 Загальних відомостей) зазначено, що ОП передбачає присвоєння професійної кваліфікації, та наведена кваліфікація «Магістр з публічного управління та адміністрування». ЕГ вважає цю інформацію недостовірною, або помилковою, оскільки для присвоєння професійної кваліфікації за професією має існувати відповідний професійний стандарт (стандарт професійної діяльності) для цієї професії. При цьому, далі у Відомостях про самоцінювання освітньої програми (п. 2.9 ВСО) констатовано відсутність професійного стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Під час зустрічей із здобувачами вищої освіти різних років вступу та форм навчання, які навчаються за ОП «Публічне управління та адміністрування», а також із представниками студентського самоврядування СумДПУ експертною групою встановлено, що здобувачі задоволені обсягом ОП та окремих освітніх компонентів та не вносили пропозицій щодо змін до обсягів навантаження. Кількість аудиторних годин відповідно до навчального плану денної форми навчання становить 608 годин (256 годин лекцій і 352 годин практичних занять), що загалом достатньо для досягнення цілей та ПРН. За словами гаранта для малочисельних груп (2 особи на першому році денної форми навчання) освітній процес організовується у визначеному навчальним планом обсязі.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОП «Публічне управління та адміністрування» в СумДПУ не застосовується.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Розпочато процес приведення ОП «Публічне управління та адміністрування» до вимог Стандарту. Здобувачі демонструють достатнє володіння соціальними навичками (soft skills). Належним чином організована практична підготовка здобувачів освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Положення про вільний вибір навчальних дисциплін у СумДПУ, затверджене Вченою радою СумДПУ 24.02.2020 р. (протокол 8) не враховує окремих аспектів організації освітнього процесу. Зокрема відповідно до Положення (п. 3.1.4) здобувачі освіти за ступенем магістра мають здійснити вибір до 15 вересня, а у 2020 році в цей період відбулось лише зарахування на навчання. ЕГ рекомендує СумДПУ внести зміни до свого нормативного документу, щоб не порушувати його вимог організовуючи освітній процес. В каталозі вибіркового дисциплін зазначено спеціальності, для яких пропонується окрема дисципліна (для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» – лише п'ять), що не відповідає підходу, за яким здобувач може обрати дисципліну з іншої спеціальності та, в окремих випадках, навіть з іншого ступеня вищої освіти. ЕГ рекомендує розширити перелік вибіркового дисциплін. Виявлено невідповідність ПРН у матриці ОП та робочих програмах дисциплін. З'ясовано, що на акредитацію подається ОП, яка надалі буде змінена відповідно до вимог Стандарту, а вступники 2019 року (які завершують навчання у грудні 2020 року) навчаються за ОП, що затверджена у 2018 році і відрізняється від тієї, що подається на акредитацію в частині компетентностей і програмних результатів навчання. Тобто у ВСО завантажено освітню програму і робочі програми навчальних дисциплін, які є невідповідними між собою в частині програмних результатів навчання. Крім того виявлено невідповідності у робочих програмах деяких дисциплін, зокрема дата їх затвердження передувє даті окремих публікацій у списку рекомендованої літератури (наприклад «Маркетинг територій»). Також у робочих програмах окремих дисциплін, які затверджені у 2020 році усі джерела рекомендованої літератури понад п'ятирічної давності (зокрема «Аналітика в публічному управлінні», «Економічна політика», «Стратегічне планування розвитку ОТГ», «Державне та регіональне управління в зарубіжних країнах», «Публічне управління у сфері національної безпеки», «Публічне управління регіонами та територіями». У робочих програмах деяких дисциплін виявлено повтори у списку рекомендованої літератури, зокрема одні й ті ж джерела зазначені у розділі «Основні» і «Додаткова» (наприклад у РП «Технології публічного управління»).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За критерієм 2 «Структура та зміст освітньої програми» ОП загалом не відповідає встановленим вимогам, були виявлені суттєві недоліки, зокрема, щодо невідповідності ПРН у матриці ОП та робочих програмах дисциплін; зміст дисципліни «Інституційні основи публічного управління» не відповідає її назві, окрім того, на думку ЕГ вказана дисципліна більше відповідає бакалаврському рівню; недостатньо розширений перелік варіативних дисциплін. ЕГ вважає, що виявлені недоліки можна усунути в однорічний строк

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Положення про приймальну комісію (затвердженого наказом по СумДПУ ім.А.С.Макаренка № 620 від 26.12.2016 р.) (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_priymalnu_komisiju_2017_7c12d.pdf) та Правила прийому до Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка (затвержені наказом по СумДПУ ім.А.С.Макаренка № 209 від 25.05.2020 р) викладені на офіційній сторінці ЗВО (<https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaprojomu2020.pdf>). В Правилах прийому зазначено про набір здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (другий рівень вищої освіти). Правила прийому на навчання достатньо мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому (<https://www.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/06/15/pravylaprojomu2020.pdf>) враховують особливості вступу на ОП «Публічне управління та адміністрування», в т.ч. єдиний вступний іспит з іноземної мови. В правилах вказані строки прийому заяв та документів, вступні випробування, що проводить університет, конкурсний відбір та зарахування на навчання для здобуття ступеня магістра. Програма фахового вступного випробування за ОС «магістр» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», затверджена Головою приймальної комісії від 13 березня 2020 р., (https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/vstup/281_publichne_upravlinnya_ta_administruvannya_b9a18.pdf) розміщена та сайті ЗВО. При розробці та редагуванні програми фахового вступного випробувань враховуються особливості ОП. Програма вступного фахового випробування включає в себе модулі: державне та регіональне управління; менеджмент. Відповідно до програми, фахове вступне випробування проводиться у формі письмового тестування, яке розраховане на 2 академічні години. Кожен варіант тесту складається з 50-ти закритих тестових запитань з вибором однієї правильної відповіді. Правильна відповідь на запитання оцінюється у 4 бали. Максимальна кількість тестових балів – 200. Мінімальний результат здачі фахового вступного випробування – 100 балів. Правила прийому містять умови вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра (стор.33) на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», а саме: перелік сертифікатів ЗНО, розрахунок конкурсного балу тощо. Проте у ЗВО відсутнє навчання на даній спеціальності рівня бакалавр.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі з НПП було встановлено, що за час реалізації ОП «Публічне управління та адміністрування» випадків визначення результатів навчання, отриманих в інших закладів освіти, зокрема під час академічної мобільності не було. Однак, в університеті є нормативні документи, які регламентують таку процедуру: «Положення про академічну мобільність студентів СумДПУ імені А.С. Макаренка» (затвердженого ВР від 29.08.2013 р., протокол №1)

(https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist_studentiv_46e20.pdf)

та «Положенням про перезарахування результатів навчання у СумДПУ імені А.С. Макаренка (затвердженого ВР від 30.09.2019р., протокол №2.) (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_perezarahuvannya_rezultativ_navchannya_a4e48.pdf) Згідно п.5.2. «Положення про академічну мобільність студентів СумДПУ імені А.С. Макаренка» перезарахування та визнання результатів навчання здійснюється з використанням ЄКТС.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Результати навчання, отримані у неформальній освіті можуть бути враховані відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (затвердженого ВР від 27.04.2020р., протокол №10.) (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_neformalnu_osvitu_azco3.pdf) Визнання таких результатів поширюється лише на нормативні дисципліни ОП. Згідно вищезазначеного Положення, процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, передбачає експертну оцінку спеціальної фахової комісії. Проте при підготовці здобувачів освіти за ОП «Публічне управління та адміністрування» такої практики виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В Університеті діють чіткі та зрозумілі правила для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Наявність публічного доступу до документів, що регулюють доступ до освітньої програми. Наявність нормативних документів, що регулюють участь здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Наявність у Правилах прийому прописаних умов вступу для спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» рівня бакалавр за відсутності навчання за вищезазначеним рівнем на даній спеціальності. Рекомендовано поширити практику академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЗВО розміщує на офіційному веб-сайті доступну чітку інформацію щодо правил вступу на ОП, яка не містить дискримінаційних положень та враховує особливості ОП «Публічне управління та адміністрування». У ЗВО є нормативно-правові документи, які регулюють питання академічної мобільності учасників освітнього процесу та визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання на ОП «Публічне управління та адміністрування» сприяють досягненню заявлених цілей та відповідають вимогам студентоцентрованого навчання. Внаслідок опитування викладачів та здобувачів ОП «Публічне управління та адміністрування» здобувачі вищої освіти підтвердили слова НПП про використання як традиційних методів і прийомів, так сучасних інтерактивних методик. Здобувачі зазначили, що мають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів університету, а також під час резервної зустрічі викладач Омельяненко В.А. продемонстрував сторінки дисциплін в системі Moodle. Позитивним досвідом є анкетування

здобувачів вищої освіти щодо оцінювання якості освітньої діяльності при опануванні навчальних дисциплін. Здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили факт опитування щодо якості викладання дисциплін на ОП. Результати опитування здобувачів ОП «Публічне управління та адміністрування» висвітлено на сайті ЗВО за посиланням (<https://ssp.u.edu.ua/media/attachments/2020/10/05/untitled.pdf>). Під час спілкування з НПП, здобувачами вищої освіти було встановлено, що реалізація освітнього процесу базується на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів, що може також доводити про дотримання з боку кафедр принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

В університеті діють «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», «Порядок організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій у СумДПУ імені А.С. Макаренка» та «Положення про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу», які розміщені на офіційному сайті університету (<https://ssp.u.edu.ua/universitytet/edusci/normativno-pravova-baza>). В ході зустрічі здобувачі ОП «Публічне управління та адміністрування» зазначили, що викладач кожної дисципліни знайомить з особливостями оцінювання та чітко визначає кількість балів, яку можна отримати шляхом виконання конкретних завдань на практичному занятті та під час самостійної роботи. На сайті кафедри та у системі Moodle розміщені робочі програми всіх дисциплін за даною ОП. Також розроблені силабуси, проте вони не висвітлені на сайті. Гарант пояснила, що за пропозицією студентів було вирішено розміщувати на сайті лише робочі програми. Проте в ході роботи експертної групи було встановлено невідповідність між ОП та робочими навчальними програмами дисциплін в частині забезпечення програмних результатів навчання (ПРН). Повна відповідність ПРН, визначених освітньою програмою та наведених у матриці є лише щодо двох освітніх компонентів – ОК1 і ОК6. В робочих програмах інших десяти обов'язкових ОК виявлено невідповідності ПРН, зазначених у матриці. Експертна група рекомендує розмістити силабуси дисциплін, для зручного та доступного забезпечення інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В ході он-лайн комунікацій експертна група ознайомила з підтвердженням інформаційних матеріалів та фактів наведених у Відомостях про самооцінювання, зокрема: здобувачі беруть активну участь у науковій діяльності кафедри, а саме: участь у круглих столах та наукових конференціях, публікують тези доповідей, статті. ЕГ отримала підтверджені сертифікати участі та збірники тез доповідей здобувачів вищої освіти. Отже, ЗВО у цілому здатне забезпечує поєднання цілей програми та процесу викладання і навчання за ОП із науковими дослідженнями.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Безпосередньо механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі певною мірою в університеті відпрацьований, що підтверджується нормативними документами з організації освітнього процесу в ЗВО, зокрема «Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» (https://ssp.u.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf) В ході роботи експертної комісії встановлено факти взаємодії кафедри та стейкхолдерів, що підтверджується протоколами зустрічей та безпосередньою он-лайн комунікацією експертів з роботодавцями. Стейкхолдери підтвердили інформацію щодо надання власних пропозицій внесення змін до навчального плану. Зокрема, за пропозиціями роботодавців до ОП було запроваджено нові освітні компоненти (ОК) – «Стратегічне планування розвитку ОТГ» і «Маркетинг територій». Також до оновлення змісту ОП залучаються НПП, що викладають на ОП «Публічне управління та адміністрування».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Аналіз відомостей самооцінювання показав, що НПП активно долучаються до публікації своїх наукових доробків у періодичних виданнях, які включено до наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection та інших, визнаних МОН України наукометричних баз. Так, доцент кафедри Омеляненко В.А. має 7 статей Scopus та 5 статей Web of Science, гарант ОП Кудіна О.Ю. - 6 статей Scopus та 2 статті Web of Science та ін. Кафедра бере участь у

реалізації проекту міжнародної технічної допомоги Європейського Союзу «The EU Financial Sector as a Driver for Sustainable Development: European Integration, Policy Reform and Networked Economy Perspectives» програми ЄС «ERASMUS+» Модуль Жан Моне (доцент Омеляненко В.А). Здобувачі вищої освіти ОП «Публічне управління та адміністрування» навчання за кордоном не проходили.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачі вищої освіти забезпечені інформацією про цілі, зміст навчання, порядок та критерії оцінювання в межах освітніх компонентів. Інформація, що надається здобувачам, є актуальною та відповідає дійсності. Помітне активне залучення, як студентів так і викладачів, до наукової діяльності, конференцій, семінарів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано активізувати процес залучення здобувачів вищої освіти у програмах міжнародної академічної мобільності, враховуючи міжнародні зв'язки кафедри. Рекомендується чітко формулювання програмних результатів навчання та більш системний підхід до виявлення відповідності освітніх компонентів результатам навчання. Рекомендовано активніше залучати студентів до розробки та перегляду освітніх програм. Необхідне підвищення рівня суб'єктності здобувачів як потенційно найактивніших стейкхолдерів освітньої програми, створення умов для їхнього реального залучення до вдосконалення процесу навчання та викладання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти загалом відповідає Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Процедура проведення контрольних заходів у СумДПУ регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка, Порядком організації поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації здобувачів вищої освіти із використанням дистанційних технологій у СумДПУ імені А.С.Макаренка та Положенням про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу, які розміщений на офіційному сайті університету (<https://sspu.edu.ua/universitytet/edusci/normativno-pravova-baza>). Формами оцінювання є: поточний контроль, підсумковий контроль та підсумкова атестація. У Положенні про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу зазначено, що під час поточного контролю з навчальної дисципліни формою контролю якою є диференційований залік, студент максимально може набрати 100 балів, а під час поточного контролю з навчальної дисципліни формою контролю якою є іспит, студент максимально може набрати 75 балів та має право підвищити свій результат під час підсумкового контролю. Підсумковий контроль максимально оцінюється в 25 балів. Критерії оцінювання містяться також у робочих програмах навчальних дисциплін. Робочі програми розміщені на сайті університету в розділі документація кафедри (<https://fizmat.sspu.edu.ua/dokumenty-kaf-beta>). Всі робочі програми ОП «Публічне управління та адміністрування» містять інформацію про розподіл балів, що отримують студенти, за розділами та видами діяльності та шкалу оцінювання, проте розподіл балів згідно деяких робочих програм різниться з тим, що зазначено у Положенні про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу. Зокрема, в деяких робочих програмах, видом контролю яких є залік, передбачені бали на підсумковий контроль, наприклад в робочій програмі «Маркетинг територій» зазначено, що на підсумковий контроль виділяється 16 балів. У робочій програмі «Публічне управління у сфері національної безпеки» в розподілі балів для екзамену зазначено 2 розділи по 5 тем в кожному, проте самою робочою програмою передбачено 2 розділи по 3

теми. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до відома здобувачів на початку семестру. Підсумкова атестація відбувається у формі складання кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи. Під час зустрічей було з'ясовано, що форма проведення кваліфікаційного іспиту визначається кафедрою. Здобувачами було повідомлено, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання є для них зрозумілими. В університеті застосовують різноманітні методи та форми оцінювання для перевірки результатів навчання. В цілому, форми контрольних заходів та критерії оцінювання дозволяють здобувачам вищої освіти досягти результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП була затверджена до прийняття Стандарту вищої освіти. Наразі розробляється нова версія освітньої програми відповідно до вимог Стандарту.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, Положенням про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу, Положенням про проведення практики студентів Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії, Положенням про кваліфікаційну роботу у СумДПУ ім. А.С. Макаренка, РП навчальних дисциплін, програмою практики за ОПП, програмою кваліфікаційного екзамену, що розміщені на сайті університету в розділі нормативно-правова база (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normativno-pravova-baza>) та у розділі документація кафедри (<https://fizmat.sspu.edu.ua/dokumenty-kaf-beta>). Викладачами було повідомлено, що при семестровому контролі часто використовують тестування, проте під час зустрічі зі здобувачами освіти було встановлено, що кожен викладач самостійно обирає форму проведення підсумкового контролю (письмовий/усний/тести тощо). Зі слів здобувачів правила проведення контрольних заходів є прозорими та зрозумілими. Студентам, які одержали під час семестрового контролю одну чи дві незадовільні оцінки FX, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у визначені терміни до початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Якщо студент під час складання екзамену комісії отримав незадовільну оцінку (FX), то він відраховується з університету. Щодо необ'єктивності екзаменаторів, то, зі слів здобувачів, за даною ОП таких випадків не спостерігалось, проте, у разі виникнення потреби, здобувачі мають право подавати апеляцію згідно Положення про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normativno-pravova-baza>). Під час бесіди зі здобувачами вищої освіти було підтверджено відсутність випадків оскарження результатів контрольних заходів здобувачів ОП «Публічне управління та адміністрування» другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також конфлікту інтересів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності зафіксовано Кодексі академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, Положенні про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності СумДПУ імені А.С. Макаренка, Положенні про комісію з питань етики та академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, які розміщено на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normativno-pravova-baza>). Під час зустрічей першим проректором було повідомлено, що ЗВО опікується питаннями академічної доброчесності і здійснюють це не по факту порушень, а через навчання здобувачів вищої освіти та НПП, з цією метою, зокрема, випускають Альманах з академічної доброчесності. Також в університеті розроблено Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності, яке визначає засади забезпечення академічної доброчесності. Проводилося анонімне опитування щодо обізнаності здобувачів про стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі. Звіт опитування опубліковано на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/04/zvitad.pdf>). Згідно з Наказом № 506 від 07.11.2019 «Про врегулювання процедури запобігання та виявлення плагіату в академічних роботах працівників та здобувачів освіти в СумДПУ імені А. С. Макаренка» укладено ліцензійний договір з ТОВ «Плагіат» щодо надання права користування антиплагіатним програмним забезпеченням. Під час зустрічей було повідомлено, що перевірку

на плагіат кваліфікаційних робіт здійснює Наукова бібліотека, проте у Положенні про кваліфікаційну роботу (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/pro_kvalifikaciyну_robotu_8aad4.pdf) зазначено, що перевірка здійснюється відповідальною особою з числа провідних фахівців кафедри. Першим проректором було роз'яснено ситуацію та повідомлено, що у 2019 наказом було визначено два працівники бібліотеки, відповідальних за здійснення перевірки робіт на плагіат, а 28.09.2020 р. було прийнято нове Положення, наразі воно вже розміщено на сайті (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/11/polozhennya_pro_kvalifikaciyну_robotu_nova_redakciya_a1f1a.pdf), у якому зазначено, що перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти здійснюється співробітником Наукової бібліотеки, який вносить роботи до бази даних Університету в інтернет-системі StrikePlagiarism та визначає унікальність кожної кваліфікаційної роботи. Також було встановлено, що кваліфікаційні роботи поки не розміщувались в електронному репозитарії ЗВО та сайті, проте у цьому році планують розміщувати. За цією ОП не спостерігались будь-які порушення академічної доброчесності серед здобувачів та НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В університеті застосовують різноманітні методи та форми оцінювання для перевірки результатів навчання. Всі робочі програми ОП «Публічне управління та адміністрування» другого рівня знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО. Правила проведення контрольних заходів є чіткими та доступними. Позитивною практикою є розроблення та популяризація принципів академічної доброчесності, проведення анонімних опитувань щодо обізнаності здобувачів про стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що підвищує внутрішню культуру якості освіти ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Розподіл балів згідно деяких робочих програм різниться з тим, що зазначено у Положенні про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу. Рекомендовано переглянути робочі програми в частині розподілів балів та привести їх у відповідність до Положення про порядок оцінювання знань студентів у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) організації освітнього процесу. Для забезпечення об'єктивності екзаменаторів рекомендовано проводити підсумковий контроль у формі комп'ютерного тестування. Процедуру забезпечення академічної доброчесності можна покращувати шляхом проведення відповідних тренінгів та семінарів, що спрямовані на формування культури академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП за спеціальністю 281«Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти загалом відповідає Критерію 5, зокрема, форми контрольних заходів дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання, визначено політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності. Водночас експертною групою виявлено окремі недоліки, які не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Здійснений аналіз академічної кваліфікації викладачів, здійснений експертною групою показав, що до забезпечення викладання навчальних дисциплін ОП «Публічне управління та адміністрування» залучено 8 науково-педагогічних працівників, з яких 1 доктор наук з державного управління, 2 доктори економічних наук, 1 доктор педагогічних наук, 2 кандидати наук з державного управління, 1 кандидат економічних наук і 1 кандидат педагогічних наук. Усі залучені до викладання на ОП науково-педагогічні працівники мають достатньо стажу викладацької діяльності, відповідають Ліцензійним вимогам та мають публікації за дисциплінами, які викладають. Окремі викладачі мають значний досвід роботи в органах державної влади чи органах місцевого самоврядування на керівних посадах. Водночас ЕГ вважає за необхідне зауважити, що трое науково-педагогічних працівників

викладають разом 7 дисциплін (один – три дисципліни і двоє по дві), що загалом допускається, проте може спричиняти певні незручності при організації освітнього процесу. Крім того з 8 викладачів групи забезпечення лише 3 мають наукові ступені в галузі науки державного управління.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час зустрічей з науково-педагогічними працівниками, начальником відділу кадрів, а також керівництвом СумДПУ, експертною групою встановлено відповідність наведеної у ВСО інформації щодо процедур конкурсного добору викладачів. Зокрема добір академічного персоналу здійснюється відповідно до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СДПУ імені А.С.Макаренка, укладання та розірвання з ними трудових договорів (контрактів), затвердженого наказом ректора від 25.05.2020 р. № 209. Щодо строків, на які укладаються контракти з науково-педагогічними працівниками, то вони визначаються індивідуально щодо кожного викладача. Як правило на посаду завідувача кафедри чи професора приймаються особи на 5 років, на посаду доцента – на 3 роки, на посаду старшого викладача – на 2 роки та на посаду викладача – на 1 рік. Сумісники приймаються на роботу на 1 рік. Рівень професіоналізму науково-педагогічних працівників щорічно визначають з урахуванням анонімних опитувань здобувачів освіти на основі рейтингових показників відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, навчально-наукових інститутів, факультетів СДПУ імені А.С.Макаренка, затвердженого наказом ректора від 26.11.2018 р. № 497. Таким чином ЕГ вважає, що наявні в СумДПУ процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Відповідно до Положення про раду роботодавців СДПУ імені А.С.Макаренка, затвердженого наказом ректора від 26.09.2016 р. № 363 в СумДПУ утворено дорадчий орган з метою формування та збереження ефективних зв'язків з роботодавцями, покращення якості освітніх послуг, пошуку шляхів оптимальної співпраці з питань проведення профорієнтаційної роботи, підготовки фахівців, працевлаштування, підвищення кваліфікації, стажування. Під час зустрічей ЕГ з роботодавцями з'ясовано, що вони беруть активну участь в організації та реалізації освітнього процесу, зокрема щодо ОП «Публічне управління та адміністрування». Представники роботодавців (Ю.Гладенко – департамент культури Сумської ОДА; О.Есманов – Держаудитслужба в Сумській області; А.Рябуха – Державна служба якості освіти у Сумській області) підтвердили свою участь в роботі екзаменаційних комісій при проведенні підсумкової атестації в якості голів ЕК, були керівниками практики здобувачів від установ, а також беруть участь в оновленні ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Експертною групою встановлено, що для проведення аудиторних занять у 2020/2021 навчальному році на ОП «Публічне управління та адміністрування» сумісники не залучені. На профільній кафедрі бізнес-економіки та адміністрування СумДПУ за сумісництвом працює начальник відділу контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Управління Північно-Східного офісу Держаудитслужби в Сумській області Есманов О.М., проте він не залучений до викладання дисциплін ОП «Публічне управління та адміністрування». Серед штатних науково-педагогічних працівників СумДПУ, які забезпечують викладання дисциплін ОП «Публічне управління та адміністрування» є професіонали-практики: Пшенична Л.В. – очолювала Департамент освіти і науки Сумської ОДА; Омеляненко В.А. – працював головним спеціалістом відділу забезпечення доступу до публічної інформації Сумської ОДА; Мартиненко В.П. – працював головним спеціалістом у відділі з питань соціально-економічного розвитку та бюджету виконавчого апарату Сумської обласної ради.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У СумДПУ діє Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у СДПУ імені А.С.Макаренка, затверджений наказом ректора від 30.09.2019 р. № 420. Під час зустрічей з академічним персоналом підтверджено інформацію про те, що викладачі ОП «Публічне управління та адміністрування» Кудріна О.Ю., Божкова В.В., Мартиненко В.О., Омеляненко В.А. і Пшенична Л.В. у 2020 р. пройшли підвищення кваліфікації за спеціальною короткотерміною програмою «Сучасні технології управління людськими ресурсами» (Державний заклад післядипломної освіти «Сумський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій»). Загалом СумДПУ сприяє професійному розвитку викладачів та постійно здійснює моніторинг рівня їх професіоналізму через систему рейтингових показників.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Розвиток викладацької майстерності в СумДПУ стимулюється відповідно Колективного договору СДПУ імені А. С. Макаренка 2019-2022 рр. від 27.12.2018 р. Зокрема університет зобов'язаний забезпечити 1 раз на 5 років підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників. У ЗВО діє система заохочення, зокрема за зразкове виконання своїх обов'язків, тривалу і бездоганну роботу, новаторство в праці та за інші досягнення в роботі. Під час зустрічей з ЕГ науково-педагогічні працівники підтвердили факти матеріальної мотивації відповідно до місця у рейтингу та за певні заслуги перед СумДПУ. На офіційному сайті СумДПУ (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/rejting_konsolidovaniy_2018-2019_36f41.xlsx) розміщено Рейтинг науково-педагогічних працівників 2018-2019 років, проте за поясненнями гаранта ОП до кінця жовтня 2020 р. буде оприлюднено рейтинг за 2019/2020 навчальний рік.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Достатньо кваліфікований склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання навчальних дисциплін ОП «Публічне управління та адміністрування», зокрема наявність академічного персоналу з науковими ступенями в галузі державного управління. Окремі викладачі мають значний досвід роботи в органах державної влади чи органах місцевого самоврядування на керівних посадах. Значна кількість наукових публікацій викладачів, залучених до ОП у виданнях, які індексуються у зарубіжних наукометричних базах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Для проведення аудиторних занять на ОП «Публічне управління та адміністрування» не залучені професіонали-практики (на умовах сумісництва чи погодинної оплати праці). Інформація щодо забезпечення викладання навчальних дисциплін наведена відповідно до оновленої у 2020 році ОП «Публічне управління та адміністрування», проте для вступників 2019 року (випускники 2020 року) викладались інші навчальні дисципліни, аніж зазначені в оновленій ОП. Окрім того ЕГ рекомендує кафедрі бізнес-економіки та адміністрування СумДПУ у разі розширення штату науково-педагогічних працівників залучати до роботи на кафедрі докторів наук і докторів філософії (кандидатів наук) з державного управління чи з публічного управління та адміністрування.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом за критерієм 6 ОП відповідає встановленим вимогам. Зазначені зауваження не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічна база університету відповідає потребам здобувачів вищої освіти, аудиторії оснащені необхідною технікою, меблями, доступом до інтернету. Студенти забезпечені місцями для роботи та відпочинку. Кафедра оснащена необхідними меблями та загалом забезпечує комфортні умови праці. В навчальних аудиторіях наявні мультимедійні дошки, проектори та комп'ютери в достатній кількості (в університеті діє 19 комп'ютерних класів). Наявні три гуртожитки з достатньою кількістю місць для проживання студентів. Також при гуртожитку діє студентський готель з кімнатами підвищеного комфорту. Під час спілкування зі здобувачами освіти встановлено, що умови проживання в гуртожитках є задовільними. В університеті присутня вся необхідна інфраструктура : навчально-спортивний комплекс, що включає в себе футбольне поле, басейн, гімнастичну залу, ігрову залу з трибунами для глядачів, дві зали одноборств, стрілецький тир, тренажерну залу, відкритий спортивний майданчик, а також три танцювально-хореографічні та спортивні зали, актову залу, в якій наразі відбувається ремонт. Також в

університеті наявні їдальня з трьома залами. Для дистанційного навчання використовується платформа «Moodle», доступ до якої мають викладачі та студенти, кожному користувачу надається особистий логін та пароль. Наявне програмне забезпечення специфічне для даної ОП, наприклад, UA:Бюджет, Document.Online, FossDoc. Керівництвом університету створено власну телевізійну програму СУМДПУ ОНЛАЙН, з метою поширення новин та популяризації університету. Використовуються програма «Деканат + Університет» для автоматизації планування та обліку навчального процесу. В університеті діє мобільний додаток для електронного розкладу, студенти повідомили, що він є зручним та активно використовується. Начальником бібліотеки було повідомлено, що бібліотечний фонд нараховує близько 880 тис. документів, 51,5% - книги, щорічно фонд бібліотеки поповнюється на 6-7 тис. документів, працює репозитарій. В цілому фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічі здобувачі вищої освіти підтвердили, що доступ до засобів навчання, інформаційних ресурсів та всієї інфраструктури університету є безоплатним. Для доступу до деяких матеріалів сайту необхідний логін і пароль, що надані здобувачам вищої освіти, викладачам і адміністративному персоналу. Бібліотека надає своїм користувачам безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Університет забезпечено покриттям Wi-Fi з виходом в Internet на безоплатній основі.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування, підтверджено факт задоволеності студентів освітнім середовищем. Умови проживання в гуртожитках є задовільними (у двох з трьох гуртожитків проводився ремонт). У одному з навчальних корпусів університету функціонує відділ охорони здоров'я до складу якого входять медичний пункт, також діє зала лікувальної фізкультури, наявні три масажні кабінети, стоматологічний кабінет, косметологічний кабінет, реабілітаційна зала, кабінет арт-технологій. Позитивним фактором є наявність психологічної служби, яка може надати кваліфіковану допомогу, у разі виникнення конфліктних ситуацій. Зі слів начальника психологічної служби, найчастіше здобувачі звертаються за допомогою з особистими проблемами. Психологічна служба активно займається роботою з адаптації студентів до навчання та гуртожитку, зокрема проводить опитування, бесіди, тренінги. ЗВО проводить різноманітні організаційні, наукові, культурно-масові, спортивні, оздоровчі та соціальні заходи, органи студентського самоврядування та студенти активно залучені до їх організації та проведення. З огляду на те, що у 2019-2020 н.р. не було проведено опитування з приводу задоволеності студентів та викладачів освітнім середовищем, експертною групою зроблено висновок, що систематичні анонімні опитування такого роду відсутні. Проте, під час зустрічей було повідомлено, що таке опитування заплановано на 2020-2021 н.р.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі вищої освіти є повноцінними учасниками освітнього процесу. Адміністрація та викладачі підтримують, надають допомогу, консультують, за потреби, здобувачів вищої освіти. В університеті діє платформа «Moodle», доступ здобувачам ОП до сервісу є безкоштовний, за паролем, під час резервної зустрічі було продемонстровано її можливості та встановлено, що вона є зручною для використання. Бібліотека університету забезпечує доступність документів та інформації для повного задоволення інформаційних потреб. Здобувачі вищої освіти, у разі необхідності, можуть отримати освітню, організаційну, інформаційну, консультативну і соціальну підтримку за допомогою консультацій з викладачами, діяльності органів студентського самоврядування, звернувшись до психологічної служби, деканату або безпосередньо до адміністрації університету в особі ректора та першого проректора.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В університеті розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення, який містить умови забезпечення безперешкодного доступу осіб з особливими потребами в приміщеннях університету та визначає дії відповідальних осіб щодо забезпечення зручності і комфортності їх перебування в університеті. В університеті створені умови для пересування інвалідів на візках. Гарантом ОП, під час огляду матеріальної бази, було продемонстровано наявність пандусів. Сходи університету обладнані поручнями.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій визначено у Кодексі академічної доброчесності та Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, що розміщені у вільному доступі на сайті університету (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normativno-pravova-baza>). Першим проректором було повідомлено, що в університеті є комісія з питань етики та академічної доброчесності, а також особа відповідальна за протидію корупції. Під час зустрічі студенти, а також адміністративний персонал повідомили, що випадків конфліктних ситуацій у них не виникало. Проте у разі виникнення конфліктної ситуації (зокрема пов'язаної з сексуальним домаганням, дискримінацією та корупцією) студенти можуть звернутися безпосередньо до адміністрації або в деканат. Також здобувачами було повідомлено про те, що у разі виникнення конфліктної ситуації, вони можуть подати скаргу до Комісії. Опитування щодо виявлення випадків конфліктних ситуацій у 2019-2020 н.р. не проводилося, проте було повідомлено, що опитування такого роду заплановано на 2020-2021 н.р. Також в університеті наявна «Скринька довіри», за допомогою якої студенти можуть повідомити про будь-яку конфліктну ситуацію.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічна база університету відповідає потребам здобувачів вищої освіти, аудиторії оснащені необхідною технікою, меблями, наявне Wi-Fi покриття на території ЗВО. Наявні гуртожитки з достатньою кількістю місць. Наявне програмне забезпечення, зокрема, специфічне для даної ОП. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Наявна платформа для дистанційного навчання, що активно використовується студентами та викладачами, електронна бібліотека та сайт. ЗВО турбується про те, щоб освітнє середовище було безпечним для життя та здоров'я студентів, зокрема, функціонує відділ охорони праці, психологічна служба, пункт охорони здоров'я. Університет забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти та сприяє створенню належних умов для доступу осіб з особливими освітніми потребами до приміщення університету. Наявна Комісія з питань етики та академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЗВО не проводить систематичні опитування з приводу задоволеності студентів та викладачів освітнім середовищем та щодо виникнення конфліктних ситуацій. Рекомендуємо здійснювати на регулярній основі анонімні опитування у контексті умов проживання у гуртожитках, умов навчання, виникнення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП за спеціальністю 281«Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти загалом відповідає Критерію 7, освітнє середовище безпечне, матеріальні ресурси є достатніми для реалізації даної ОП, ЗВО забезпечує різноманітну підтримку здобувачів вищої освіти. Недоліки, які були встановлені експертною групою є несуттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми в СумДПУ відбуваються згідно низки положень, а саме: «Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_op_ff69e.pdf) «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf). «Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2019/manual/documents/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_bb7d2.pdf). Відповідно до Положення про освітні програми, моніторинг освітніх програм здійснюється на локальному та загальноуніверситетському рівнях. Локальний моніторинг здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр. Відповідальність за організацію та проведення локального моніторингу освітньої програми покладається на її гаранта. Результати локального моніторингу не рідше ніж раз на рік обговорюються на науково-методичній комісії і вчентій раді відповідного структурного підрозділу. Звіти із локального моніторингу подаються до центру забезпечення якості вищої освіти. В ході он-лайн комунікацій ця інформація була підтверджена.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО впроваджується практика анкетування студентів, експертній групі були надані взірці розроблених анкет та перші результати опитування студентів. Практика анкетування була підтверджена в ході он-лайн комунікації із здобувачами вищої освіти. В ході співбесіди з представниками органів студентського самоврядування було встановлено, що Органи студентського самоврядування долучаються до процедур опитування здобувачів вищої освіти, що є доброю практикою. У ЗВО врахували рекомендації ГЕР та у 2020 році було створено Центр забезпечення якості вищої освіти. До основних завдань Центру відносяться: організація опитувань (анкетувань, оцінювань, тощо) здобувачів вищої освіти та викладачів з питань якості організації освітнього процесу; організація опитувань (анкетувань, оцінювань, тощо) випускників Університету, представників роботодавців з питань якості освітніх програм та підготовленості фахівців до професійної діяльності. Із результатами опитування в розрізі окремої ОП можна ознайомитись на сайті ЗВО (<https://sspu.edu.ua/onlain-opytuvannia-steikkholderiv>). Під час спілкування здобувачами не було наведено конкретні приклади формулювання пропозицій до зміни ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО створено раду роботодавців, яка виконує низку важливих функцій, зокрема щодо розробки рекомендацій із удосконалення ОП. Під час виїзної експертизи в зустрічах і спілкуванні підтверджено, що представниками роботодавців здійснюються консультації та експертизи проектів під час розробки ОП. Цей факт підтвердили під час он-лайн комунікації стейкхолдери (Ю.Гладенко – департамент культури Сумської ОДА; О.Есманов – Держаудитслужба в Сумській області; А.Рябуха – Державна служба якості освіти у Сумській області). Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що університет цікавиться їх точкою зору щодо актуальних напрямів підготовки спеціалістів у публічному управлінні та приймає відповідні рішення. Експертній групі були надані протоколи засідань кафедри, де було обговорено основні пункти оновлення ОП, зокрема зміст основних компонентів (протокол №5, січень 2020 року). Зокрема, за пропозиціями роботодавців до ОП було запроваджено нові освітні компоненти (ОК) – «Стратегічне планування розвитку ОТГ» і «Маркетинг територій». Крім того про врахування позиції роботодавців свідчать протоколи засідань ради роботодавців від грудня 2017 року та від червня 2019 року, а також результати анкетування роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ході он-лайн комунікації з НППП було встановлено, що збиранням, аналізом інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми займається випускова кафедра. Також НППП підтвердили, що на кафедрі створена база випускників (перший випуск за ОП був у 2019-2020 нр.). Беззаперечно позитивним моментом є те, що випускниця ОП Білан А., яка під час навчання продемонструвала здібності до наукової діяльності, вступила до аспірантури у 2020/2021 н.р. (спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування) Рекомендується публікувати на сайті кафедри основну інформацію про випускників із їх фотографіями, які б могли бути хорошим маркетинговим інструментом для вступників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО діє «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf) від 02.04.2020 р., яке регулює процедури забезпечення якості за час реалізації ОП. В ході он-лайн комунікацій був підтверджений факт, що під час опитування за 2018/2019 н.р. здобувачі вищої освіти за ОП вказали на недоліки у викладанні конкретним лектором матеріалів дисципліни, після чого були проведені відповідні заходи та з даним викладачем не був укладений контракт. Центр забезпечення якості вищої освіти надає консультативну допомогу гаранту ОП, проводить анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості навчання та ін.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Зважаючи на виявлені недоліки та зауваження під час первинної акредитаційної експертизи, ЗВО вжито низку заходів щодо посилення контролю з боку гаранта ОП за якістю навчально-методичного забезпечення кафедр, які забезпечують освітній процес за ОП «Публічне управління та адміністрування», що було підтверджено в ході роботи Е Г. Зокрема, ЗВО врахував зауваження попередньої акредитаційної експертизи, а саме: створено Центр забезпечення якості вищої освіти, затверджено «Положення про комісію із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_komisiyu_iz_zabezpechennya_yakosti_vischoyi_osviti_5d370.pdf) та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у СумДПУ імені А.С. Макаренка» (https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_diyalnosti_ta_yakosti_vo_620e3.pdf) Внесені зміни до програми фахового вступного випробування, зокрема фахове вступне випробування з економіки було замінено на фахове вступне випробування з державного та регіонального управління.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У СумДПУ культура якості формується в процесі спільного вирішення питань щодо оновлення освітньої програми, змісту навчальних дисциплін, вдосконалення технологій проведення занять; підготовки навчально-методичних матеріалів; координації роботи викладачів у напрямку підвищення ефективності практичної підготовки студентів; аналізу забезпечення самостійної роботи студентів навчально-методичною літературою; узагальнення передового досвіду навчально-методичної роботи викладачів та провідних фахівців-практиків та ін. Під час он-лайн зустрічей в експертної групи сформувався враження важливості даної ОП для ЗВО та наявності потенціалу для подальшого розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Створення Центру забезпечення якості вищої освіти. Наявність у відкритому доступі усієї нормативної документації з питань забезпечення якості освіти. Залучення роботодавців до перегляду освітньої програми. За результатами зустрічей з керівництвом ЗВО та гарантом ОП з'ясовано, що в університеті визначено і формалізовано склад та функції учасників системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендується активне залучення здобувачів до формування пропозицій до змін ОП. Рекомендується публікувати на сайті ЗВО історії успіху випускників, які б могли бути ефективним іміджевим інструментом впливу на ринку освітніх послуг.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти загалом відповідає Критерію 8 з недовідками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентовані нормативними актами, які розміщені у вільному доступі на сайті університету у вкладці «Нормативно-правова база» (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normativno-pravova-baza>). Під час роботи експертної групи було встановлено, що сайт є недостатньо зручним для користування, частково перевантажений та містить окремі застарілі документи, які втратили чинність. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, було повідомлено, що вони знають де розміщена ОП та ознайомлені з нею.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти розміщуються на офіційному веб-сайті університету у вкладці «Освітні програми (2020 рік)» (<https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-2020-rik>), завдяки чому стейкхолдери та суспільство мають можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні. Періодично відбувається обговорення ОП зі стейкхолдерами, зокрема, створена Рада роботодавців, яка засідає з метою удосконалення ОП, також обговорення відбуваються на засіданнях кафедри бізнес-економіки та адміністрування фізико-математичного факультету, що підтверджено протоколами від 11.12.2017, 10.06.2019 та 05.01.2020.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОП оприлюднюється на офіційному сайті закладу (<https://sspu.edu.ua/>). Загалом обсяг інформації по ОП є достатньою для зацікавлених сторін, проте у розділі Вступ відсутня інформація про особливості кожної спеціальності, а також на сайті було виявлено недостовірну інформацію щодо назви ОП, а саме містилася інформація, що університет здійснює підготовку за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування" за освітніми програмами (спеціалізацією) : Управління у приватному та державному секторах; Публічне управління у сфері охорони здоров'я. Після того як експертною групою було повідомлено про це Університет, дана інформація була видалена. Гарант пояснила, що це зумовлено тим, що наразі функціонує нова версія сайту, а дана інформація була представлена на попередній. Інформація про цілі та очікувані результати в межах окремих компонентів розміщена в робочих програмах. На сайті розміщені робочі програми всіх дисциплін за даною ОП. Також розроблені силабуси, проте вони не висвітлені на сайті. Гарант пояснила, що за пропозицією студентів, було вирішено розміщувати на сайті якусь одну форму і між силабусами та робочими програмами було обрано останнє. Під час того, як експертній групі демонстрували можливості сайту дистанційного навчання, було виявлено, що силабуси розміщуються там. Органи студентського самоврядування активно користуються соціальними мережами з метою донесення до здобувачів освіти інформації та популяризації ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Вся інформація відкрита, знаходиться у вільному доступі та розміщена завчасно на сайті університету. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Обговорення ОП на засіданнях зі стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Сайт містить окремі застарілі документи, які втратили чинність, а також було виявлено недостовірну інформацію щодо назви ОП. Рекомендовано слідкувати за тим, щоб на сайті була оприлюднена точна та достовірна інформація. У розділі Вступ відсутня інформація про особливості кожної спеціальності, рекомендовано додати таку інформацію, адже вона допоможе потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП за спеціальністю 281«Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти загалом відповідає Критерію 9, адже в ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, на сайті вчасно оприлюднюється проєкт ОП та загалом обсяг інформації по ОП є достатнім, проте експертною групою були встановлені деякі недоліки в частині достовірності інформації, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

У Відомостях про самооцінювання освітньої програми (п.6 Загальних відомостей) в інформації про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю зазначено ту ж саму ОП, яка акредитується (27489 Публічне управління та адміністрування), однак немає посилання на програму підготовки докторів філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», за якою здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (ліцензовано відповідно до наказу МОН від 05.06.2019 № 778-л).

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація.**

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Заїка Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Кіцак Тарас Миколайович

Войціцька Катерина Миколаївна